

Hyvinvointiasemien palveluverkoston supistaminen

150/10.03.02.02/2020

Yhtymähallitus 15.09.2020 § 98

Kuntayhtymä Kaksineuvoisessa toimii Kauhavan hyvinvointikeskuksen lisäksi neljä (4) hyvinvointiasemaa. Ne sijaitsevat Alahärmässä, Korttesjärvellä, Ylihärmässä ja Evijärvellä. Niiden palvelutarjontaan kuuluvat ajanvarauksella toimiva sairaanhoitajan vastaanottotoiminta, lastenneuvolapalvelut, äitiysneuvolapalvelut (Korttesjärveä lukuun ottamatta), suun terveydenhuolto sekä jalkautuvina palveluina asiantuntijasairaanhoitajan vastaanottotoiminta. Laboratorion näytteenotto toimii kaikilla asemilla 2 - 3 päivänä viikossa. Lisäksi Ylihärmässä ja Evijärvellä on fysioterapian vastaanottopalvelut. Muille hyvinvointiasemille fysioterapia- ja apuvälinepalvelut jalkautuvat asiakastarpeen mukaisesti. Lisäksi hyvinvointiasemien yhteydessä tai välittömässä läheisyydessä on kotihoidon toimistotilat.

Jäsenkunnat ovat antaneet Kuntayhtymä Kaksineuvoisen vuoden 2021 talousarviovalmistelua varten rahoitusraamiksi vuoden 2018 tilinpäätöksen mukaiset rahoitusosuudet. Kuntayhtymä Kaksineuvoisessa on toiminut talouden tasapainottamistyöryhmä vuoden 2020 ajan. Talouden tasapainottamistyöryhmä on etsinyt toimenpiteitä, joilla tämä talousarvioraami saavutetaan. Ilman rakenteellisia muutoksia palveluverkossa, tätä rahoitusraamiksi asetettua tavoitetta ei saavuteta. Tätä asiaa vahvistaa se, että jäsenkunnat ovat 24.8.2020 olleessa jäsenkuntaneuvottelussa esittäneet toiveen, että myös työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset pyritään saamaan vähennettyä siten, että myös niiden jälkeen rahoitusraami on tilinpäätös 2018 tasoinen.

Talouden tasapainottamistyöryhmä ja johtoryhmä ovat työstäneet asiaa. Lisäksi palveluverkon supistamiseen liittyviä vaihtoehtoja ja niihin liittyviä laskelmia on käyty läpi yhtymähallituksen iltakouluissa 1.9.2020 ja 8.9.2020.

Hyvinvointiasemien palveluverkoston vähentämisessä on lähdetty siitä, että toiminta loppuu hyvinvointiasemilla kokonaan. Kotihoidon toimipisteen osalta kuitenkin on tärkeää ja huomioitavaa, että ne säilyvät Kauhavan kaupungin eri taajamissa sekä Evijärvellä entiseen tapaan.

Palveluverkoston supistamisesta on tehty erilaisia vaihtoehtoja. Ensimmäisessä vaihtoehdossa on lähdetty siitä, että Korttesjärven ja Alahärmän hyvinvointiasemat suljetaan. Palvelut järjestettäisiin tässä

mallissa Kauhavan hyvinvointikeskuksessa, Evijärven ja Ylihärmän hyvinvointiasemilla. Tämän myötä säästettäisiin henkilöstö- käyttöku- lu- ja tilakustannuksissa 451 000 euroa. Toisessa vaihtoehdossa edellisen lisäksi suljettaisiin myös Ylihärmän hyvinvointiasema. Tällä mallilla saataisiin säästöä 586 000 euroa. Molemmilla malleilla etuina olisivat, että keskitetty yksikkö ei olisi niin haavoittuva, osaamista voisi keskittää ja käyttää paremmin yhteisesti. Lisäksi kustannussäästöt kertautuvat, kun ei olisi nykyistä määrää toimintayksi- köitä, joihin hankintaan tarvikke- ja laitekantaa. Ongelmaksi erityisesti jälkimmäisessä vaihtoehdossa, jossa suljettaisiin kaikki Kauhavan alueen hyvinvointiasemat, muodostuu tilojen riittävyys asiakastarvet- ta vastaavaksi. Tilojen riittävyyden turvaamiseksi olisi myös ensim- mäisen vaihtoehdon osalta toimittava siten, että osa asiakkaista ohjattaisiin Evijärvelle ja aukioloaikoja toimipisteissä laajennettaisiin. Evijärvelle ohjattavat asiakkaat olisivat sellaisia henkilöitä, joilla mat- kallisesti tulisi lyhempi Evijärvelle kuin esimerkiksi Kauhavan keskus- taan. Aukioloaikojen osalta pystyttäisiin molemmissa malleissa vastaamaan paremmin asiakastoiveeseen aukioloaikojen laajentami- sesta ilta- ja viikonloppuaikaan. Tämä tapahtuisi esimerkiksi neuvo- lapalveluissa, hoitajan vastaanottopalveluissa ja suuhygienistin palveluissa. Kuitenkaan nämäkään keinot eivät mahdollista vaihtoeh- to kahden mukaista kolmen hyvinvointiaseman sulkemista kerralla ennen kuin uusi hyvinvointikeskus on valmistunut, jolloin tilojen riittä- vyyttä helpottaa nykyiseen Kauhavan hyvinvointikeskukseen verrattu- na.

Suun terveydenhuollon järjestäminen näissä kahdessa yllä olevassa mallissa tapahtuisi niin ikään keskitetysti jäljellä olevissa toimipisteis- sä. Kolmen hyvinvointiaseman sulkeminen tällä hetkellä ennen kuin Kauhavan uusi hyvinvointikeskus on käytössä, on mahdotonta myös suun terveydenhuollon osalta. Tilat eivät riitä. Kuitenkin myös ensim- mäisessä vaihtoehdossa suun terveydenhuollon palvelujen tuotta- mistapaa muutettaisiin. Henkilökunta jalkautuisi kouluille entistä enemmän niillä alueilla, joilla ei olisi omaa hyvinvointiasemaa. Tä- män lisäksi suun terveydenhuolto niin ikään lisääisi aukioloaikoja vir- ka-ajan jälkeen, jolloin palveluun pääsy helpottuisi. Lisäksi Kauhavan kaupungille esitetään toive, että suun terveydenhuollon tilatarve eh- dittäisiin vielä ottamaan huomioon eri taajamien koulurakentamises- sa, jolloin kouluille pystyttäisiin siirtämään huomattavasti enemmän koululaisten suun terveydenhuoltoa.

Näiden lisäksi on tehty laskelmat ns. hybridimallista. Tässä mallissa mikään hyvinvointiasema ei menisi kokonaan kiinni, vaan palveluita tarjottaisiin hyvinvointiasemilla nykyistä supistetummin. Kaikilla kol- mella asemalla Alahärmässä, Korttesjärvellä ja Ylihärmässä olisi sai- raanhoitajan kiireetöntä ajanvarausvastaanottoa 1 - 2 päivänä viikos- sa, jonkin verran asiantuntijasairaanhoidajien vastaanottoja sekä la- boratorion näytteenottopalvelut. Neuvolat, suun terveydenhuolto ja

diabetesvastaanotot tiivistettäisiin toimimaan Kauhavan hyvinvointikeskuksen lisäksi Ylihärmän ja Evijärven hyvinvointiasemalla. Mallin tuoma säästö olisi 140 500 euroa vuodessa ja koostuisi pelkästään henkilöstövähennyksistä. Jos puolestaan hyvinvointiasemat olisivat muutoin kiinni, mutta niissä toimisi suun terveydenhuollon yksiköt, saavutettava säästö olisi 108 000 euroa. Joten näillä hybridiratkaisuilla ei päästä tavoitteena oleviin säästöihin ja siten ei saavuteta myöskään talousarvioraamin mukaista talousarviota vuodelle 2021.

Hyvinvointiasemien palveluverkoston vähentäminen on ainoa keino näin mittavien säästöjen tekemiseen, säilyttäen lakisääteiset palvelut Kuntayhtymän alueella. Supistuksista huolimatta pystytään kuitenkin takaamaan lakisääteisten määräaikaisten toteutumisen palveluiden saatavuudessa.

Lisätietoja antavat vt. kuntayhtymän johtaja Piia Kujala puh. 040 128 9900, johtava ylilääkäri Heidi Ojala puh. 040 484 6177 ja vs. hoitotyön johtaja Johanna Heino puh. 040 162 7315, etunimi.sukunimi@kaksineuvoinen.fi.

Vt. kuntayhtymän johtajan päätösesitys: Yhtymähallitus päättää esittää jäsenkunnilleen, että hyvinvointiasemien palveluverkostoa vähennetään portaittain siten, että 1.1.2021 suljetaan Alahärmän ja Korttesjärven hyvinvointiasemat ja uuden hyvinvointikeskuksen valmistuttua suljetaan Ylihärmän hyvinvointiasema.

Lisäksi yhtymähallitus esittää Kauhavan kaupungille toiveen, että koulurakentamisessa huomioitaisiin suun terveydenhuollon tilatarve koululaisten tarkastuksia varten.

Asian käsittely:

Harri Ojanperä teki esityksen, että jokaisessa pitäjässä on vähintään osa-aikainen sairaanhoitajavetoinen piste, jossa sijaitsee myös laborat 2 - 3 päivää/viikko, hammaslääkäripalvelu ja kouluterveydenhoitajan palvelut osa-aikaisena sopeuttaen tarpeiden mukaan pitäjissä.

Marita Mattila teki esityksen, että palveluverkkoa sopeutetaan hybridimallilla Alahärmän, Ylihärmän ja Korttesjärven osalta. Suun terveydenhoito säilyisi Ylihärmän hyvinvointiasemalla toistaiseksi. Sopeuttaminen määräytyisi tarkemmin talousarvion laadinnan yhteydessä.

Matias Peltonen teki esityksen, että Ylihärmän hyvinvointiaseman tilanne tarkistetaan uuden hyvinvointikeskuksen valmistuttua. Mika Kankaansyrjä kannatti Matias Peltosen esitystä.

Keskustelun kuluessa Marita Mattila kannatti Harri Ojanperän esitystä.

Keskustelun kuluessa vt. kuntayhtymän johtaja teki muutetun päätösesityksen.

Vt. kuntayhtymän johtajan muutettu päätösesitys: Yhtymähallitus päättää esittää jäsenkunnilleen, että hyvinvointiasemien palveluverkostoa vähennetään siten, että 1.1.2021 suljetaan Alahärmän ja Kortejärven hyvinvointiasemat. Ylihärmän hyvinvointiaseman tilanne tarkastellaan Kauhavan hyvinvointikeskuksen valmistuttua.

Lisäksi yhtymähallitus esittää Kauhavan kaupungille toiveen, että koulurakentamisessa huomioitaisiin suun terveydenhuollon tilatarve koululaisten tarkastuksia varten.

Asian käsittely jatkuu:

Matias Peltonen perui esityksensä ja Mika Kankaansyrjä perui kannatuksensa Matias Peltosen esitykseen.

Harri Ojanperä piti esityksensä voimassa Marita Mattilan kannattamana.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys vt. kuntayhtymän johtajan muutetun päätösesityksen lisäksi, joten on suoritettava äänestys.

Puheenjohtajan esityksestä päätettiin toimittaa äänestys siten, että ne jotka kannattavat vt. kuntayhtymän johtajan muutettua päätösesitystä äänestävät "jaa" ja ne jotka kannattavat Harri Ojanperän esitystä äänestävät "ei".

Suoritetussa äänestyksessä annettiin

- 7 "jaa" -ääntä ja

- 2 "ei" -ääntä.

Äänestysluettelo liitettiin pöytäkirjaan liitteeksi 7.

Päätös: Yhtymähallitus hyväksyi vt. kuntayhtymän johtajan muutetun päätösesityksen.

Harri Ojanperä ja Marita Mattila jättivät eriävän mielipiteen päätöksestä. Eriävät mielipiteet liitteinä 8 ja 9.

